

Gazeta 1929-yil 1-avgustdan chiqqa boshlagan

O'zbekiston Respublikasi bolalar va o'smirlar gazetasi

ISSN - 2010-6092

2010-yil
20-sentabr
N:38
(66787)

UNUTILMAS KUN

Shodiyona tadbirlar davom etayotgan shu kunlarda poytaxtimizdagi 294 ta umumta'lim maktablarning 4-sinf o'quvchilari uchun haqiqiy bayram bo'ldi. Ular kuni kecha «Kamalak» bolalar tashkiloti a'zoligiga qabul qilindilar.

Poytaxt tumanlarida joylashgan maktablarning eng a'lochi, namunali o'quvchilari «Temuriylar tarixi» Davlat muzeyiga, O'zbekiston milliy bog'iga sayohatga borishdi. Shu bilan birga, o'sha joyning o'zida «Kamalak» bolalar tashkiloti safiga a'zo etish marosimi tashkil etildi.

Tadbirda taniqli shoir va yozuvchilar, madaniyat xodimlari, harakatning yuqori organ vakillari, faol a'zolari so'zga chiqib, bugungi kunda yurtimizda yosh avlod uchun yaratilayotgan shart-sharoitlar haqida to'liqlanib gapirishdi.

Harakat a'zoligiga qabul qilingan har bir o'quvchiga Toshkent shahar «Kamolot» yoshlar ijtimoiy harakati tomonidan ishlab chiqilgan maxsus ko'krak nishoni topshirildi.

Qovonchli bu kun ishtirokchilarning bir umr yodida qoladigan bo'ldi.

ZUHRA, ZUBAYDA

SPORT BAYRAMIGA AYLANDI

Mana yetti yildirki, «Muruvvat uylari»da tarbiyalanayotgan nogiron bolalar o'rtasida an'anaga aylangan Parolimpiya sport musobaqalari o'tkazib kelinyapti.

Navbatdagi musobaqalar Respublika imkoniyati cheklangan bolalar uchun ixtisoslashtirilgan kollej sport majmuasida bo'lib o'tdi.

Unda Andijon, Farg'ona, Buxoro, Qashqadaryo viloyatlari hamda Toshkent shahridagi «Muruvvat uylari»da tarbiyalanayotgan bolajonlar ishtirok etishdi. Yetmish ikki nafar sportsevarlar minijutbol, estafeta o'yinlari: arqon tortish, yugurish kabi sport musobaqalarida o'zaro bellashib, homiylarning esdalik sovg'alari bilan taqdirlandilar. Ushbu tadbir bolajonlarning haqiqiy sport bayramiga aylanib ketdi.

Mazkur sport musobaqalari haqida gazetamizning keyingi sonlarida o'qiysiz.

Fazliddin SHOYODGOROV

Shu yilning 16-17-sentabr kunlari «Muruvvat uylari»da tarbiyalanuvchi nogiron bolalar o'rtasida «VII Parolimpiya o'yinlari» sport musobaqalari o'tkazildi.

Muharrir so'zi

Oq ko'yalak, qora shim kiygan o'smir:
– Kecha dadam bilan Mustaqillik maydoniga bordik, vo-o-o, shunaqa ham zo'rki, mazza qildim! – dedi.

Ko'z oldimga ko'm-ko'k gilamdek maysalar, kamalak rangda tovlanayotgan favvoralar, kelayotganlarni mamnun qarshilayotgan turnalar, ona va bola haykali, igna bargli mayin archalar gavdalanib, toza havo va yorqinlikni his etib zavqlandim. Vatanim yuragi haqiqatan go'zal, betakroriki, jannat bog'idan a'lo deysan uni.

Ikkinchi bola – kulcha yuz, ko'zlari chaqnoq o'smir:

VATANING KO'ZIGA QARAB YASHAYMAN

– Shanba – yakshanba kunlari mendam bilan Buxoroga borib keldim, u yerda biz «Ko'hna va boqiy Buxoro» monumentini ko'rdim. O'n sakkiz metr ekan. Juda zo'r! – dedi zavqlanib.

Xayolimda Prezidentimiz Islom bobongizning mustaqilligimizning 19 yilligiga bag'ishlangan tantanali marosindaga tabrik so'zlari esimga tushdi: «...Mening eng katta umidim va ishonchim – mana shu muhtasham maydonga chiroy berib o'tirgan siz aziz farzandlarimizda, sizning timsolingizda bugun quvvatga to'lib, hech kimdan kam bo'lmayman, deb zamonaviy bilim va tajribalarni egallashga bel bog'lagan, tobora hal qiluvchi kuch bo'lib hayotga kirib kelayotgan yosh avlodda, desam, hech qanday xato bo'lmaydi. Bunday avlodni hech qachon yengib bo'lmaydi».

Aziz bolalar, bundan o'n to'qqiz yil oldin qabul qilingan ezgu qarorlarning

*El netib topqay menikim,
Men o'zumni topmamon.*

Bu juda katta ma'no-mohiyatga ega hikmat: el o'g'li bo'lish og'ir, murakkab jarayon, bobomiz deydilarki, buning uchun inson, avvalo o'zini tanishi, o'zini anglashi kerak, negaki, o'zini anglamagan insondan hech narsa kutish mumkin emas. Shu bois ham Hazrat Navoiy bobongiz «Men hali o'zimni topganim yo'g'-u, el qanday meni topsin?!» deya ayni haqiqatni aytadilar.

to'g'ri ekanini bugungi kun yaqqol namoyon etmoqda, bugun butun dunyo O'zbekistonimizga havas bilan qarayotganining o'zi buning tasdig'idir. Haqiqatan ham oxirgi ikki yil davomida mamlakatimiz iqtisodiyotining o'sish darajasi mos

madaniy markazi» bunyod etildi. Unda 700 tomoshabinga mo'ljallangan viloyat musiqali drama teatri, ikki ming tomoshabin sig'ira oladigan amfiteatr hamda shu monument bunyod etildi. «Bu ulug'vor, beqiyos, umriboqiy monument bo'ldi: uning markazida uch avlod baxtiyor yosh oila, nihol o'tqazayotgan boba va nabira hamda uy qurayotgan ota va o'g'il siymosi ulug'vor aks ettirilganligi bilan diqqatga sazovor. Obida tepasida ulkan Yer shari o'rnatilgan. Og'irligini, bolalar, 32 tonna deyishdi. O'h-ho', juda katta-ku. Balandligi 5 metr ekan. Boz ustiga, u aylanib turar ekan.

Buni kim ishlagan, deb so'rarsiz: uni taniqli haykaltarosh bobongiz, O'zbekiston san'at arbobi, O'zbekiston Badiiy akademiyasi akademigi Ilhom Jabborov ishlabdi. Tasanno u kishiga!

Mahallamizda Ziyo ota degan qariya bor, samimiy, ishchan, zukko qariya. Yurt haqida gap ketganda: «Bolam, sen Vatanning ko'ziga qarab yashagin», dedilar bir gal. O'yab ko'rsam, nuroniyning bu gapida hikmat ko'p ekan. Bugun Vatanimning yangi-yangi zafarlardan eng charog'on yulduzdek porlab turgan ko'ziga qarab, zavqim oshadi va o'z navbatida, men ham uning ko'ziga nur bo'lgim keladi.

Vatan, sen men uchun yagonasan, dunyoda bittasan, ko'zlarindagi quvonch men uchun bebaho baxt, o'sib kelayotgan yangi avlod kelajakning barkamol egalari bo'lib, ko'zlaringga nur bag'ishlasin, deyman.

Maktabdan qaytayotgan bir guruh bolalarning gaplari diqqatimni tortdi. Ular yurtimiz haqida to'lib-toshib gapirishar, bir-birlaridan qolishmay taassurotlarini baham ko'rishmoqda edi. To'g'risi, bu mening yuragimga juda katta zavq bag'ishladi: yangi avlodning o'z Vatani bilan g'ururlanayotgani men uchun chinakamiga quvonch edi. Sababi, biz yoshligimizda bir necha yurtlar qo'shib olingan ulkan saltanatni Vatan deya olmay bag'rimiz firnalib o'sdik, bugungi yoshlarga esa havas qilsa arziydi: faqatgina go'zal bayrog'imizning o'zida buyuk yurtimizning bir olam bebaholigi mujassamki, qarab to'ymaysiz, boshqa go'zal tomonlari haqida gapirmay qo'ya qolay.

OCHIQ

ESHIKLAR KUNI

Poytaxtimizning Sobir Rahimov tumanida joylashgan Respublika o'quvchilar texnik ijodiyot markazi 14-sentabr kuni bayramona tus oldi. Bu yerda o'tkazilgan «Ochiq eshiklar kuni»da o'quvchilar o'z ijod namunalari bilan faol ishtirok etdilar. Markazning asosiy maqsadi o'quvchi-yoshlarga turli yo'nalishlarda bilim berish bilan birga, bo'sh vaqtlarini mazmunli o'tkazish, ularni turli kasb-hunarga o'tgatish, qolaversa, texnik yo'nalishdagi to'garaklarga jalb qilish bilan birga, maktabdan bo'sh vaqtlarida texnik ta'lim berishdan iborat. Tadbirda tumandagi 1-, 22-, 28-, 24-, 42-, 111-, 243-, 146-, 119-, 133-, 234-, 246-, 159-, 315-, 185-, 310-umumta'lim maktablarining o'quvchilari va o'qituvchilari ijodiy chiqishlari bilan qatnashdilar. Unda o'quvchilar ingliz tilida yod olgan she'rlari va to'garakda o'rgangan raqslari bilan barchani xushnud etdilar. Tadbir so'ngida Sobir Rahimov tumani «Qorasaroy» mahalla fuqarolar yig'ini raisi Abdumajid Abdullayev ixtirochi o'quvchilarni yaratgan ishlari bilan tabriklab, kelgusi ishlariga zafarlar tiladilar.

Z.MUHSIMOVA, Z.MAMATQULOVA

Aziz o'quvchilar! Yangi o'quv yilining boshidan oq Sizlar bilan yaqindan tanishish maqsadida, bir qancha maktablarda bo'lib, bilim dargohlaridagi ko'pgina o'zgarishlarga guvoh bo'ldik. Yangi ta'mirdan chiqqan sinfxonalarni to'ldirib o'tirgan o'quvchilar, shogirdlariga sidqidildan ta'lim berayotgan ustozlarni ko'rib, kayfiyatimiz ko'tarildi. Aksariyat tengdoshlaringiz bilan yaqindan muloqotda bo'lib, ularni qiziqtirayotgan savollarga javob berdik.

Ana shunday kunlarning birida...

Sinfdan chiqayotib, eshik oldida bir o'quvchining imanib turganiga ko'zimiz tushdi. U qo'lidagi to'rt buklangan qog'ozni uzatib:

– Bu xatni do'stingga yozgandim. Lekin unga berolmadim. Chunki yozganlarim do'stimni ranjitib qo'yadi, deb o'yladim. Shuning uchun xatni sizlarga beryapman. Do'stim xatimni gazeta sahifalarida o'qib, o'ziga tegishli xulosa chiqarib olishiga ishonaman, – dedi.

Mana o'sha maktub. Muallif iltimosiga ko'ra ismlarni biroz o'zgartirdik.

SINFDOSHIM NEGA BEPARVO?

Bahrom, bu yil sen bilan bir sinfda o'qiyotganimizga yetti yil bo'ldi. Shu yillar davomida maktabga birga kelib, uyga birga qaytishimizga barcha sinfdoshlarimizning havasi kelardi. Uy vazifalarini birga tayyorlab, to'garaklarga birga qatnaganimizda, sinf rahbarimiz Adham aka:

– Sinfingizdagi o'g'il bolalar orasida eng faol o'quvchilardansiz. Miyangiz ham go'yoki kompyuterga o'xshaydi-ya, – deganlarida, rosa xursand bo'lgandik.

Hattoki ustozimiz Ra'no opa:

– «Do'stim bilan faxrlanaman» mavzusida insho yozinglar, inshoingizda do'stingizning yaxshi fazilatlarini bilan birga kamchiliklarini ham yozishni unutmang, – deganlarida, inshoimda sen haqingda yozib, «5» olganim yodimda. O'shanda sen barcha fanlardan a'lo bahoga o'qib, barchaga namuna bo'lganing haqida yozgan edim. Endi bo'lsa, bu mavzuda insho yozsam, seni bosh qahramon qilib tanlay olmayman. Chunki...

Negadir hozir ancha o'zgarib qolding. Darslarda ustozimizning gaplari qulog'ingga kirmaydi.

Darsdan keyin qatnaydigan to'garaklarimizga ham bormay qo'yding. Shuning uchun o'tgan yili baholaring pasayib ketdi. Bepravoliqing tez orada ustozimizni tashvishlantirib, bu haqda ota-onang bilan gaplashib ko'rdilar. Bularning barchasidan xabardor bo'lsang-da, hali-hamon o'sha-o'sha beparvo va loqaydsan.

Qo'shnimiz Hamdam boboning gaplari yodingdami?

«Hozir sizning ayni bilim oladigan paytingiz. Ko'p kitob o'qing. o'qiganlaringizni uqib, miyangizga joylab oling. Kitob o'qimoq – olimlik sari birinchi qadamingiz hisoblanadi. Olim bo'ling, dunyoni ko'ring, hamma sizga havas qiladigan inson bo'ling. Doimo yodingizda bo'lsin: dangasa, loqayd va beparvo bo'lmang. Bu nasihatlarimga amal qilsangiz, albatta buyuk inson bo'lasiz», degandilar.

Hamdam boboning bu gaplaridan keyin kitob do'koniga borib, besh donadan badiiy kitob sotib olgandik. Shundan so'ng, har yili yozgi ta'tildan qaytganimizda, o'qigan kitoblarimizni sanab, bir-birimizga maqtanardik. Endi kitob ham o'qimay qo'yding.

Negadir seni asl holingga qaytishingni juda-juda xohlayapman. O'shanda yana birga dars tayyorlab, stadionda birga futbol o'ynardik. Avvalgidek to'garaklarga qatnab, kitob javonimizni birga to'ldirardik. A'lo baholarimiz bilan ota-onamizni xursand qilishga nima yetsin? Bularning bari sening qo'lingdan keladi-ku!

Bu haqda bir-ikki marta o'zingga aytсан:

– Balki senga shunday tuyulayotgandir, – deding va yana o'sha bepravolik bilan yo'lingda davom etding. Oxiri senga maktub yozishga qaror qildim. Maktubimni o'qib, balki o'ylab ko'rarsan.

Hamdam boboning gaplari doim qulog'im ostida jaranglaydi. Sen ham bu gaplarni unutmasligingni istab qoluvchi do'sting Shuhrat!

Mana, tengdoshingiz Shuhratning maktubi bilan tanishib chiqdingiz.

Siz bunga nima deysiz, aziz o'quvchi? Sizning sinfdoshingiz bepravolik, loqaydlik qilmayaptimi? Bu boradagi fikr-mulohazalaringizni «Do'stingga maktub» rukniga yozib yuborishni unutmang.

ZEBO qiz

Bachqir qishlog'ida dunyoga kelgan bolakayga otasi yaxshi niyatlar bilan Sarvarjon deb ism qo'ygandi. U bolaligidan bilim olishga ishtiyoqmand bo'ldi, kitobga mehr qo'ydi. Hatto fan-texnikaga oid kitoblarni ham mutolaa qila boshladi. Bu holatni ko'rgan onasi ba'zida:

– Bolam, ozgina dam olsang bo'larmidi, – deb o'g'liga achinardi.

Otasi esa bunga javoban:

– Qo'yaver, achinma. Hozir o'qib-o'rganadigan payti. Keyin rohatini ko'radi, biz ham ko'ramiz, onasi, – derdi ayolini yupatib. Shunday paytlarda Sarvarjonga otasining gaplari qanot bag'ishlardi.

Bir kuni otasi o'g'lining xonasidagi chiroq allamahalgacha yanib turganini ko'rdi-yu, ohistagina Sarvarjonning xonasiga kirdi. O'g'li ishga berilib ketganidan otasining kirganini sezmedi, yelkasiga qo'lini qo'yganidagina hushyor tortdi.

– Otajon, sizga yoqdimi? – so'radi iymانبgina.

Otasidan sado chiqmadi. Sababi, u o'z qishlog'i tasviri chizilgan rasimga butkul maftun bo'lgandi. Otasining zavqlanishi, olqishi bois, u yanada chiroyli rasmlar chiza boshladi. Qishloqda uni erkalatib: «Bizning Ro'zi Choriyev», deb atash boshlashdi. Bu e'tibor Sarvarjonni yanada ruhlantirib yubordi.

Ota-onasi va ustozlari Buvayda tumanidagi 31- maktabning 8- sinf o'quvchisi Sarvarjon Xursanovga barcha shart-sharoitni yaratib berishdi. Ustozi, to'garak rahbari,

BACHQIR

SARVARJON

mustaqil maktab «qurdi». Uning «qurgan» ilm maskani atrof-dagilarga birdek yoqdi. Tadbirlarda, sinf majlislarida, tarbiyaviy soatlarda Sarvarjonni boshqalarga ibrat qilib ko'rsatishdi. Maqovlardan yosh ixtirochi mag'rurlanib ketmadi, aksincha, ilhomlandi. Yanada ko'proq izlandi. Darsdan bo'sh vaqtlarini maktab va viloyat kutubxonalarida o'tkazdi. Angladiki, har qanday ixtiro, u xoh kichik

matematika fani o'qituvchisi Abdusattor Akbarov shogirdidan bilganlarini ayamadi.

Buvayda tumanidagi bolalar ijodiyot markaziga qatnay boshlagach, ijodiy faoliyatining yangi qirralari ochildi. Turli tadbirlar, tanlovlar yosh ixtirochi uchun maktab vazifasini o'tadi. Ijodkor tengdoshlaridan bilmaganini so'rab, bilganini o'zaro fikrlashib tajriba ortirdi.

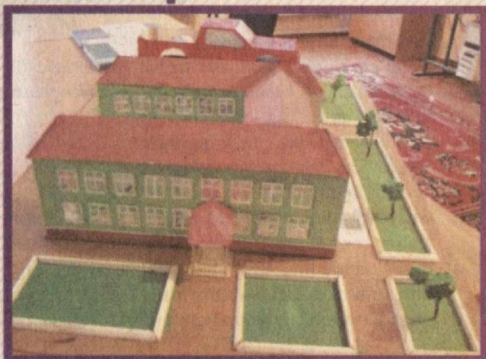
Oddiygina kartonlar bilan «tillashib», mo'jizalar yarata boshladi. Yaratilgan mo'jizalar esa, tabiiyki, iqtidor va mahorat mahsulidir. Mahoratini ishga solib, maktabining maketini chizdi, kartonlardan foydalanib, o'zi

bo'lsin, xoh katta, barchasi bilimlar mahsuli ekan.

U yasagan yengil mashina maketini ko'rib, ustozining shogirdidan ko'ngli to'ldi. Viloyatning eng chekka qishlog'ida yana bir iqtidor egasi bo'y ko'rsatayotganidan behad quvondi.

Biz ham Bachqir qishlog'ining munosib farzandi – 14 yoshli Sarvarjon Xursanovdan buyuk kashfiyotlar kutib qolamiz.

Feruza SOYIBJON qizi

«CHIN DO'ST» KIM?

Ko'zlarinigizni yuming-da, bir zungina beg'ubor bolalik onlarinigizga qayting:

sinfdozlarinigiz, do'stlarinigiz, dugonalarinigizni xayolan ko'z oldinigizga keltiring. Biri og'ir, vazmin, yana biri sho'x, shaddod...

Hech e'tibor berganmisiz, ko'pincha bolaligida sho'x, quvnoq, o'yinqaroq bo'lgan insonlar ulg'aygach, vazmin tortib qolishadi. Yoki, aksincha.

Yaqinda oynayi jahon orqali namoyish etilgan «Yeti haykal, bitta kal» filmini maroq bilan tomosha qildik. O'zi yaratgan filmda bosh qahramon emas, muzey qorovuli rolini o'ynagan iste'dodli aktyor Sanjar SHODIYEVning harakatlarini kuzatib, beixtiyor o'ylanib qoldim:

ismini eshitishimiz hamonoq yuzimizga iliq tabassum yuguradigan bu komik aktyorimiz bolaligida qanday bo'lgan ekan?

– Boshqalardan ajralib turadigan alohida jihatimni eslolmayman. Bolaligimda arxeolog bo'laman, deb yurardim. Keyinchalik san'at kishisi bo'lgan otamning ta'siri bo'ldimi, aktyor bo'lishni niyat qildim. Maktabda o'tadigan tadbirlarda o'zim yozgan she'rlardan o'qib, intermediyalar sahnalashtirardim. «San'atning nonini yeyish uchun temirdan tish kerak. Bu sohaning mashaqqatlarini men juda yaxshi bilaman. Qo'y bolam, boshqa sohani tanlagin», deya

e'tiroz bildirdilar onam. Maqsadimdan chalg'itish uchun fotoapparat, xo'roz kabi ovunchoqlar ham olib berardilar.

«O'tkan kunlar» filmining bosh qahramoni Otobek — O'lmas Alixo'jayev uyimizga mehmon bo'lib keldi-yu, orzuim qat'iy maqsadga aylandi. Sandal atrofiga otam bilan uzoq suhbat qurishdi, choy olib kirish bahonasida O'lmas akaga havas bilan boqardim.

– Adashmasam, bu sizning ikkinchi filmingiz. Qay biri ko'proq omad keltirdi?

– «Ortiqcha omad» nomli birinchi filmim yoshlar orasida bo'lib o'tgan «Ijodiy parvoz» xalqaro festivalida 1-o'ringa loyiq topildi. Lekin shov-shuvga sabab bo'lmadi.

«Yeti haykal, bitta kal» filmi yangi, hech kimnikiga o'xshamagan uslubda yaratishga harakat qildim. Nazarimda, u muxlislar tomonidan iliq qarshi olindi. Hamkasblarim ijobiy fikrlar bildirishdi, ko'plab produserlar ijodiy hamkorlikka chaqirishyapti.

– Ko'pchilik rejissorlar o'z filmlariga taniqli, yosh aktyorlar, qo'shiqchilarni jalb etishga harakat qilishadi. Siz esa ko'proq yoshi ulug'roq aktyorlar bilan ishlashni ma'qul ko'rarkansiz. Boisi nimada?

– Menga bu savolni juda ko'p berishgan. «Yoshlar, boz ustiga taniqli san'atkorlar o'ynagan filmlar «kassabop» bo'ladi. Chunki katta ekranlarda namoyish etiladigan

filmlarning asosiy tomoshabinlari ham yoshlar-da», deya maslahat berganlar ham bo'ldi. Lekin bu borada mening o'z fikrim bor: ustoz san'atkorlar bilan ishlash men uchun sharaf. Masalaning iqtisodiy jihati esa ikkinchi o'rinda turadi.

– Tanqidga munosabatingiz? Masalan, filmingiz bir ko'rishli ekan, deyishsa, qanday holatga tushasiz?

– Agar o'rinni tanqid bo'lsa, bajon-u dil qabul qilaman. Ba'zilarga yoqish uchun qilingan buyurtma tanqid bo'lsa, tan olmayman. Halollikka asoslangan ijodiy raqobatni qadrlayman.

Hozir bir hayotiy voqeani so'zlab beraman, o'zingiz

hukm chiqarib olaverasiz. «Yetti haykal, bitta kal» filmim katta erkanlarda namoyish qilinayotgan kunlar. Bir hamkasbimning filmimni ko'rib chiqayotganini orqavartodan ko'rib qoldim. Oradan bir necha kun o'tgach u bilan uchrashib qoldim va filmim haqidagi fikrlarini so'radim. Bilasizmi, u nima deb javob berdi? Shu filmingizni ko'rolmadim-a, dedi...

– *Nima uchun filmlaringizdagi bosh qahramon obrazini o'zingiz yaratmaysiz?*

– Ustozlarimga, do'stlarimga ilinaman. Agar «Yaxshi do'st» nominatsiyasi e'lon qilinsa, birinchi o'rinni olsam kerak.

– *Yangicha uslubda suratga olinib, o'zbek kinosanotida tub burilish yasagan bu filmingiz eng mashhur, nufuzli kinomukofot – «Oskar»ga da'voratlik qilayotgani haqidagi xabarni eshitdik.*

– Ochig'i, buni kutmagan edim. Bir do'stim film yozilgan diskni Amerikaga olib ketgan edi. U yerda filmim bir rejissoring qo'liga tushib, yuqori baholaniydi. Kim bilsin, «Oskar»ning keyingi taqdimotida «Xarobadan chiqqan millioner» filmi kabi bizning «kal»lar ham biror nominatsiya bo'yicha g'olib bo'lishar...

– *Odamlarni kuldırish osonmi?*

– Balki kimlargadir osondir, lekin men uchun juda katta mas'uliyat. Chunki ayollar kiyimini kiyib olib, barchana qiliqlar bilan insonlarni kuldirishga harakat qiladigan san'atkorlarni qadrlamayman. Yana insonlarning juz'iy kamchiliklaridan kulib bo'lmaydi, ma'naviy kamchiliklaridan kulish mumkin.

– *Sizni ko'pincha komik rollarda ko'ramiz. O'zingizni jiddiy rollarda ham sinab ko'rishni istarmidingiz?*

– Bizda nimagadir shunday: aktyor bir filmda komik obraz yaratdimi, tamom, uni faqat komik rollarga taklif qilaverishadi. Agar menga jiddiy rol taklif qilishsa, bajon-u dil o'ynagan bo'lardim. Balki umrimning ikkinchi yarmida shunday rol o'ynarman.

Men o'z filmimda bu qolipdan chiqishga harakat qildim. O'zbekiston otalar timsolini yaratadigan aktyor kim, deb savol

berishsa, aminmanki, hamma bir ovozdan Ubaydulla Omon deya javob beradi. Men esa bu benazr aktyorimizni boshqararoq rolga taklif qildim. Ustoz bu rolni ham maromiga yetkazib ijro etdilar, desam fikrimga qo'shilsangiz kerak.

– *Bugungi kundagi bolalar filmlari xususidagi fikrlaringiz. Barmoq bilan sanarli darajadagi bunday filmlarda tabiiylik yetishmayotgandek, shoshma-shosharlik bilan suratga*

olinayotgandek, nazarimda. (Hammasi emas, albatta!) Yaxshi ssenariylar kammi yo iqtisodiy jihatga borib taqadimi?

– Biz qiziqarli e'rtaklar o'qib, maroqli multfilm tomosha qilib ulg'ayganmiz. Hozir esa ko'pchilik o'smirlar bo'sh vaqtlarini kompyuter xonalarda, internet klublarda o'tkazishadi. Bu holga ma'lum ma'noda biz kattalar ham aybdordimiz:

yaxshi filmlar, qiziqarli kitoblar bilan ular e'tiborini jalb qila olmagandimiz...

Yog'ochdan yasalgan qilich va kamonlar ko'tarib olib, «Men Jumongman» deb yurgan bolakaylarni ko'rsam, xafa bo'lib ketaman. Farzandlarimizning «Men Temurman» yoki bo'lmasa «Men Jaloliddin Manguberdiman» deya faxrlanib yurishlarini istardim.

– *«Kinoda rol o'ynashni xohlaysanmi, bolakay?» degan savolga «Yo'q!» deya javob beradigan o'g'il-qizni topib bo'lmas kerak. Aktyor bo'lish orzusidagi bolajonlarga tilaklaringiz.*

– O'zim ham bir paytlar «Men aktyor bo'laman» deb yurardim. Mana, niyatimga yetdim. Bolajonlar ham san'atga mehr qo'yib, havas bilan yashasalar. Kelgusida aktyor bo'lishadimi, yo'qmi, muhimi, yaxshi inson bo'lib kamol topishadi. Zero, san'atga oshufta qalblarda yomonliklarga o'rin bo'lmaydi...

Har gulning o'z ismi, o'z shaydosi bo'lganidek, har bir san'atkorning betakror mahorati, uslubi, yo'nalishi va muxlislari bo'ladi. Umidda aktyorimiz Sanjar Shodiyevga o'z muxlislari nomidan ijodiy parvozlar tilab, hamisha kulib, kuldirib yuring, deya tilak bildirib qolamiz.

– Nodir, ma'rifat deganda sen nimani tushunasan?

– Javob berishim mumkin, do'stim Latifbek, lekin to'liq ayotlmasam, oldingda qizirib qolmay.

– Men ham o'zimcha bilaman, ma'rifat deganda, men bilim, yaxshilikni tushunaman. Ammo men ham bu haqda to'liq bilmayman.

– Yur, unda ustozdan so'raymiz.

Ikki o'rtoq ustozga salom berib, maqsadini tushuntirdi. Ustoz o'z xonasida kitob mutolaa qilib o'tirgan edi, ularning savolidan xursand bo'lib, ishini yig'ishtirdi-da, ma'rifat haqida tushuncha berdi.

Siz ham, aziz o'quvchim, bu suhbatga quloq soling, so'ng yana fikrlashamiz.

Ustoz choydan bir ho'p-lab, sodda, lo'nda so'z boshladi:

– Dunyoni hamisha halokatlardan, to'fonlardan, yo'qlikka ketishdan ma'rifat qutqargan, yashnatgan, gulga o'ragan. Shu bois ham har zamonda, har joyda ma'rifatga e'tibor bilan qarashgan.

«Ma'rifat» arabcha so'z bo'lib, bilish, bilim, ma'lumot, tanish va tanishish degan ma'noni anglatadi. Qadimda ham ota-bobolar uni ezgu fikr, ezgulikning namoyon bo'lishi, uning amalga oshishi tarzida talqin qilishgan, masalan, bundan uch ming yillar burun bitilgan «Avesto» kitobida shunday fikrlarni uchratamiz. Buyuk ajdodlarimiz – Abu Rayhon Beruniy, Ibn Sino, Imom Buxoriy, Imom Moturidiy, Hakim Termiziy, Ahmad Yassaviy, Bahovuddin Naqshband, Amir Temur, Mirzo Ulug'bek, Alisher Navoiy, Bobur Mirzolar o'zlarining beqiyos ma'rifatlari bilan umuminsoniy madaniyatlar rivojiga ulkan hissa qo'shganlar.

– Xulq bilan ma'rifat haqida gapiring, ustoz!

– Inson qanchalik ma'rifatli bo'lsa, shunchalik ko'p yaxshiliklarga ega bo'ladi, jumladan, uning xulqi, odobi, o'zini tutishi, do'stlariga mehribonligi, kitobga bo'lgan qiziqishi ham o'z o'rni, me'yorida bo'ladi.

– Ustoz, ma'rifatni yorug'likka

larning ta'siri kuchli bo'lgan. Va ma'rifat g'arbda yaxlit oqim sifatida nemis faylasufi Immanuel Kantning «Ma'rifat nima?» maqolasi bilan so'ng uzil-kesil qaror topgan.

– Bizda keyinchalik kimlar ma'rifatparvarlik g'oyalarini tarqalishiga hissa qo'shganlar?

– Buni o'zlarining ham bilasizlar: Gulxaniy, Ogahiy, Muqimiy, Behbudiy, Avloniy, Fitrat, Hamza, Abdulla Qodiriy, Cho'lpon singari ulug'lari-mizning hissalari katta bo'ldi.

– Istiqlolimiz bu soha-keng yo'l ochildi. Buni bilamiz, ustoz, lekin sizning fikrlaringiz juda qimmatli. Bu to'g'rida ham gapirib bering!

– Mamlakatimizda ma'rifatning keng quloch yoyishiga faqat istiqloldan so'ng keng imkoniyatlar yaratildi. Xalqimiz tarixidagi ma'rifatga yo'nalgan harakatlar istiqlol davrida Prezident bobongizning tashabbuslari bilan bu boradagi siyosatning bosh g'oyasiga aylandi. Mustaqillik davri ma'rifatning muhim xususiyati shundaki, azizlarim,

buni bilib qo'yinglar, unda bunyodkorlik, ezgu ishlar, Vatan ravnaqi, yurt tinchligi, diniy bag'rikenglik amaliy jihatdan o'z ifodasini topmoqda.

– Rahmat, ustoz, biz sizdan asosiy tushunchalarni oldik.

– Ma'rifatni men yurak bulog'i, degim keladi. Bu toza, musaffo buloq suvidan to'yib-to'yib ichish kerak, u odamni ezgulikka, to'g'ri yashashga, chin inson bo'lishga o'rgatadi. Ma'rifat shunisi bilan qadrlri, albatta.

Nodir bilan Latifbekning suhbatlari bahona ancha so'zlashib oldik. Mabodo, bu to'g'rida yana fikrlaringiz bo'lsa, xat orqali yozib yuboring yoki internet orqali jo'natsangiz ham bo'ladi.

SHAHNOZA tayyorladi

YURAK BULOQ'I

qiyoslash mumkinmi?

– Sen dono savol berding. Albatta, ma'rifat yorug'likdir. Hakim Termiziy o'zlarining «Kitob bayan-alim» kitobida ma'rifatni yorug'likka qiyoslaganlar.

– G'arbda ma'rifat qachondan rivojlangan?

– Ma'lumotlarga qaraganda, ma'rifat g'arbda bizdan ancha keyin, ya'ni ilk bor XVIII asrning boshlarida rivojlangan. Aniqrog'i, Fransiya, Volter, Monteske, Dini Didro, Russo, Golbax kabi mutafakkirlar uning rivojiga hissa qo'shganlar. Keyinchalik Germaniya ma'rifat yo'liga kirgan. Lessing, Gyote, Shiller kabi atoqli shaxs-

deraza yoniga kelaverdi. Palaponlar chug'urlashib og'zini ochar, onasi quruqdan-quruq chir aylanardi.

Asta-sekin palaponlarning chug'urashi tindi. Chunki chug'ur-lashga majollari yo'q, ochlikdan sillalari quriyotgandi. Palaponlari og'ziga yemish sololmagan onaning ko'z o'ngida uchta palaponchasi nobud bo'ldi. U uyasiga bormay

IKKI MUSICHA

Bu uygga ikki musicha umid bilan uya qurgandi. Moda musicha tuxum bosib yotar, nar musicha tashqaridan ovqat tashirdi. Shu zayilda tuxumlar ham yetildi. Ikki musicha kukulashib, juda baxtiyor edilar. Kutilmaganda, uyning egasi eshik-derazalarni mahkam yopib, qayoqqadir ketdi. Aksiga olib, musicha ozuqa uchun tashqariga chiqqan edi, mana endi ichkariga yo'l topa olmayapti. Palaponlarini intizorlik bilan kutganida, eshikning yopilgani-chi? Bu uyning eshiklari kun botguncha ochiq turardi. Nar musicha deraza yoniga keldi. Mustahkam panjara o'rnatilgan, derazalar ham yopiq, ignachalik tirqishni topib bo'lmadi. Mustahkam yopilgan eshikka qarab bezovtalandi. Jufti deraza ortida javdirab turardi. U uy ichida aylanib-aylanib, tuxumlari yoniga qaytdi. Vaqt o'taverdi, biri ichkarida, biri tashqarida kutaverdilar. Uy egasidan hamon darak yo'q.

Bu orada palaponchalar ham tuxumlarni yorib chiqdilar. Moda musichaning haqiqiy bezovtaligi shunda boshlandi. Palaponchalarni oziqlantirish kerak. Na jufti kira oladi, na o'zi chiqa oladi. O'zini panjarali derazalarga urdi, chiqishning iloji bo'lmadi. Nar musicha qayta-kayta

qo'ydi, palaponchalarining jasadlariga qarashga yuragi betlamadi. Deraza yoniga kelib kun-u tun juftiga qarab turaverdi.

Yog'ochdan yasalgan qalin eshiklar ochildi. Uy egasi borgan manzildan qaytib kelgan edi. Ichkarini shamollatish maqsadida deraza yoniga bordi. O'lib yotgan musichani va palaponlarni ko'rди. Uyda tirik jon borligini o'ylamaganligi uchun o'zini gunohkor his qildi. Biroq, bu gunohni qanday yuvishni bilmadi. Har qalay g'afldan uyg'ondimi, panjaraning tepa qismini kesib, derazadan kichkina darcha ochib qo'ydi.

Barno RUSTAMOVA

(O.VOSIXONOV chizgan rasm)

BILASIZMI?

Biz qattiq jism deb hisoblaydigan temir 5000 darajali haroratda bug'lanib ketarkan.

***

Indoneziya davlatining hududida 17 ming 508ta orol bor.

***

To'tiqushning tuxumi eng katta bo'lib, uning o'rtacha kattaligi 13,5 sm, og'irligi 1,6 kg.ga teng ekan.

***

Mongoliyaning poytaxti Ulan-Bator eng sovuq poytaxt hisoblanadi.

***

Yer sharidagi 97 foiz suv okeanlar hisobiga to'g'ri keladi.

***

Andorra dunyodagi pochta a'loqa xizmati tekin bo'lgan yagona davlatdir.

***

Toshbaqalar 200-700 yil umr ko'risharkan.

***

Dunyoda suvi eng iliq dengiz bu Qizil dengizdir.

ONA

Quyosh olar nurini
Onalarning qalbidan.
Po'lat olar bardoshni,
Onalarning sabridan.
Yuzimiz kulib yurar,
Onajonim bor bo'lsa.
Uyimiz to'lib turar,
Onajonim bor bo'lsa.
Mehrining ovozi,
Olistarga ketadi.
U shunchalar mo'l-ko'lki,
Barchamizga yetadi.

TOG'LIKLARGA RAHMAT!

Oymomani kuzatgan,
Bulutlarni uzatgan.
Tongdanoq chiroy ochgan,
Zarrin nurlarin sochgan,
Quyoshjonga ko'p rahmat.

Umri dalada o'tgan,
Hosilni uzoq kutgan.
Dasturxonga noz-ne'mat,
Tortiq qilgan beminnat,
Bobodehqonga rahmat.

Uylari bahavo, keng,
Mehri ummonlarga teng.
Qo'lin ko'ksida tutgan,
Mehmonni iliq kutgan,
Tog'liklarga ko'p rahmat!

VATANIM

Osmonida yulduzlar porlar,
Bog'larida uzum, anorlar.
Do'stlarini bag'riga chorlar,
Bu mening Vatanim, aziz Vatanim!
Farzandlari quv nab yayrashar,
Yurtga doim to'ylar yarashar,
Havas bilan do'stlar qarashar,
Bu mening Vatanim, aziz Vatanim!

Sobira Xolitova
MUHAMMADJON qizi,
Toshkent shahar, Yakkasaroy
tumanidagi 73-maktabning
7-«B» sinf o'quvchisi

Istiqlol tengdoshlari

Toshkent mehmonxona
xo'jaligi va servis kasb-
hunar kollejiga yo'lingiz
tushib, bilim dargohining
eng faol o'quvchisini
so'rasangiz, bir

ovozdan 3-bosqich talabasi, istiqloq
tengdoshi Ulug'bek Rahmonqulovning nomini aytishadi.
U ham mustaqillik in'om etgan keng imkoniyatlar,
sharoitlardan ruhlanib, o'qib-o'rganayotgan, izlanayotgan,
yangilikka intilayotgan yoshlarimizdan biri. Kollejda
«Kamolot» YOIH Yetakchilar Kengashi raisi bo'lgani
uchun ham asosiy vaqti kollejda o'tadi. O'quvchilar bilan
muloqotlar o'tkazib, ular orasidan iqtidorlilarini aniqlash
ishlariga bosh-qosh. O'zi ham tinimsiz izlanadi, bo'sh
vaqtlarida ijod bilan shug'ullanadi. She'rilar mashq qiladi,
hikoyalar, qatralar, topishmoqlar yozadi, tarjimalar qiladi.

NAVBAT
«ZAKOVAT»GAI

Yaqinda «Baxtli bolalik» nomli she'riy
to'plami bosmadan chiqdi. «Erudit»
gazetasining eng faol muxbirlaridan.
«Intellectual ring», «O'yla, izla, top!»
teleo'yinlarida ishtirok etib, intellektual
salohiyatini sinab ko'rdi. Ta'til kunlarida esa «Zako-
vat» teleo'yinida ishtirok etish
uchun ko'plab kitoblar o'qidi.
O'tgan yili «Kelajak ovozi»
ko'rik-tanlovida qatnashib, o'z
ustida ko'proq ishlashi, bilim-
larini yanada boyitishi lozimligini
angladi.

Kelgusida o'z kasbining
yetuk mutaxassisi bo'lish
niyatidagi tengdoshimizga
ijodiy parvozlar tilaymiz.

AZIZA

O'zbek SHOH

1. Topshiriq

Bahaybat uchar arava yaqinlashishi bilan ulkan oppoq darvoza shig' ochilib, ichkari ko'zga tashlandi: keng quvur yo'l, minglab chiroqlar yonib turardi. Bahaybat uchar arava oppoq aylana ustiga qo'ndi-da, zumda ko'zdan g'oyib bo'ldi, ulkan oppoq eshik esa yana shig'illab tirs-tirs yopildi.

Pastda turgan satanglarning keng kulrang peshonalaridagi katta-katta yagona ko'zlarida norozilik bulutlari ko'rindi.

- Qanotli bola yana hukmdorning vaqtini oladi, shekilli!
- Unga bir soat ham kam.
- Biror muhim gap olib kelgan.
- Muhim gapi bo'lmaganda, o'tkazib yubormas edik.

Uchar arava bitta unda bormi?

- Kerak bo'lsa, men ham olaman o'shandan.

Bir ko'zli qip-qizil satang:

- Nega hukmdor uni qabul qilyapti?! - deya ming'illadi.

Kulrang satang istehzo bilan dedi:

- Eshitmadingmi? Yerliklar uchinchi darajaga yetishibdi. Shu ketishlari bo'lsa, bizga ham yetib kelishadi. Inson shunday jonzotki, bir parcha ortiqcha yer ko'rdimi, bosib olishga shaylanadi. Bizga yetib kelishsa, boshimizga falokat yog'dirishadi.

- Hukmdor qanotli bolani behudaga odam qiyofasida yaratmagan ekan.

- Hukmdorimiz har narsani oldindan biladi.

Qizil nur ularning boshida aylana boshlab, tepada oppoq shar ko'rindi.

- Ig'vo qilmaslik kerak. Ana, sezib qolishdi.

- Gaplarimizni hukmdorimiz eshitib turgan bo'lsalar, sharmanda bo'ldik.

- Avf so'raymiz!

- Avf so'raymiz!

Kulrang satang qo'lini ko'tardi:

- Buncha dodlaysizlar! Ig'vo qilayotganimiz yo'q, bor gapni aytayapmiz.

Satanglardan biri jig'ibiyron holatda:

- Bas qilinglar! - deb baqirdi.

Ular ni qip-qizil nur o'rab oldi va birozdan so'ng satanglar qiqirlab kula boshlashdi. Gap-so'zlari ham o'zgardi:

- Bizlar uchun jon kuydirayotgan qanotli bolaga tasannolar bo'lsin.

Bahaybat uchar aravani ko'rgan borki, unga tezda yo'l bo'shatadi. Uchar arava deganimiz - beso'naqay temir matoh. Ko'rinishi qovunday. To'q qo'rg'oshin rangida. Biqinida aylana qizil belbog'i bor. Xuddi Hasan qorovulning guppa qornidagi belboqqa o'xshaydi. Hasan qorovul kim, deysizmi? Keyin tanishtiramiz.

Qanotli bola deganimiz Jon Jo'raga o'xshash o'smir.

Kallasi katta. Yelkalari keng. Nigohidagi yashin nurdan ko'z qamashadi.

Oppoq parda ortidan hukmdorning dag'al ovozi eshitildi:

- O'zbeklar yurtiga borasan. Ular juda mehmondo'st, bag'ri keng xalq. Ostonasiga dushmani, g'animi kelsa ham, uyiga olib kirib mehmon qilishadi. Shu vajdan ham men seni shu xalq orasiga jo'nataman. Ular seni yaxshi qabul qilishlariga ishonaman. Ertak qishloq degan joy bor, o'sha yerda Jon Jo'raga yo'liqasan. Yetimman, deb aytgin. Ular yetimlarga juda rahmdil. Tushundingmi?

- Tushundim, hukmdor!

- Yerning oliy nuqtasi o'sha yerda joylashgan! - Parda ortidan qop-qora qo'l chiqdi. Uchta qop-qora barmoq ustida oq chiziqchali to'rtburchak quticha yaltirab ko'rindi. Oliy nuqtaga qo'yasan buni.

Oraga jimlik cho'kdi. Go'yoki, butun koinot sukutda qoldi.

Hukmdor:

- Savoling bormi? - deb so'radi.

- Hammasini tushundim, hukmdorim! - Qanotli bolaning ko'zidagi yashin nur xira tordidi. - O'zi-chi? O'zi qaytib keladimi? Yoki qaytayotganda yo'q qilishadimi?!

Hukmdor ajdarhodek pishilladi:

- Joningni o'ylayapsanmi?

Qanotli bolaning qo'llari titrab, yuzi kulrang tusga kirdi:

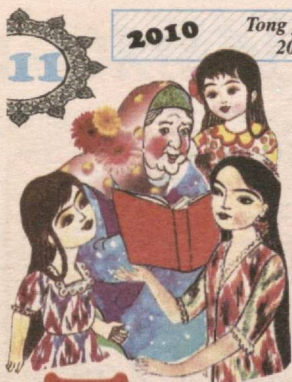
- Jonim sizga sadaqa, hukmdor!

- Qo'rqma, seni o'zim qaytarib olaman. Faqat insondan do'st tutma. Ularning makri ko'p. Jon Jo'rani sharmanda qil. U juda zukko, bilimdon bola. Ota-onasi, maktabdoshlari, mahallasi oldida eng katta yolg'onchi degan nom olsin. Ayollariga ortiqcha himmat ko'rsatmaki, ularning makri oldida shayton ham ep esholmaydi. Tushundingmi?

- Tushundim, hukmdor.

- Hoziroq jo'na bo'lmasa!

(Davomi bor)

***Assalomu alaykum, mening aziz qizaloqlarim!
Darslaringizni tayyorlab, uy yumushlaringizni
tindirib bo'lgan bo'lsangiz, gazetxonlik qilib,
biroz hordiq chiqaring. Biz esa hikoyalaringiz va
foydali maslahatlaringiz bilan Sizlarni
zeriktirmaslikka harakat qilamiz.***

NODIRANING LIBOSLARI

Tanishig: «Qizlar akademiyasi»ning bugungi mehmoni iste'dodli yoshlarimizdan yana biri Nodira Mo'minova. Kamoliddin Behzod nomli Milliy rassomlik va dizayn instituti talabasi Nodiraxonning shu kungacha qo'lga kiritgan yutuqlari maqtovga sazovor.

Bolaligidan dizayn sohasiga qiziqishini ko'rgan buvisi Malika opa uni Respublika bolalar ijodiyot uyi qoshidagi «Libos va dizayn» to'garagiga olib bordi. O'zbekiston Badiiy Akademiyasi tomonidan uyushtirilgan «San'at haftaligi»dagi muvaffaqiyatli ishtiroki, Fond Forum jamg'armasi tomonidan o'tkazilgan tanlovdagi «Arxitektura va dizayn» yo'nalishida 1-o'rinni egallagan, Toshkentning 2200 yilligiga bag'ishlangan «Orzuimdagi uy» loyihasidagi g'olibligi, Grant dasturi doirasida «Eng yaxshi milliy dizayn» yo'nalishida 2-o'rinni qo'lga kiritishida u faqat o'z iste'dodi, iqtidoriga tayandi.

Yaqinda uning yaratgan liboslaridan foydalanib, xonanda Malika Safiyevaning «Sen baxtimsan» nomli klipi suratga olindi.

Nodiraning kelajakdagi orzulari juda ulkan. O'z ustida ko'proq ishlab, «Qadimiy milliy liboslar» muzeyini ochish niyatida.

Yaqin kunlarda Nodira Mo'minova tashkil qilgan muzeyda biz ham sayr qilsak, ajabmas.

MUKOFOT MUBORAK BO'LSIN!

Bu yilgi Zulfiya nomli Davlat mukofoti sovrindorlari orasida san'at yo'nalishi bo'yicha g'olib bo'lgan toshkentlik tengdoshingiz Nodira Dadamuhamedova ham bor.

Bolaligidan san'atga, musiqaqa mehr qo'rgan Nodira sakkiz yoshida Gretsiyada o'tkazilgan xalqaro yosh pianinotchilar tanlovida 2-o'rinni, to'qqiz yoshida Fransiyada o'tkazilgan xalqaro pianinotchilar tanlovida 1-o'rinni egallagan.

Qator yillardan buyon ko'plab tanlovlarda g'oliblikni qo'ldan bermay kelayotgan Nodira 2009-yilda Italiya hamda Ukrainada o'tkazilgan xalqaro musiqa tanlovlari mutlaq g'olib bo'ldi.

2010-yilda Zulfiya nomidagi Davlat mukofotiga loyiq deb topildi.

Nodira, shuningdek, «Kamolot» yoshlar ijtimoiy harakati Toshkent shahar kengashi qoshidagi «Lider qizlar» klubining yetakchisi. Kompyuter texnologiyalari sohasida chuqur bilimga ega bo'lib, internet tarmog'ida o'z veb-saytiga ega. Sportning suzish turi bilan muntazam shug'ullanib keladi.

Bu qizga qoyil qolsa, undan o'mak olsa arziydi, shunday emasmi?!

Bugungi kunda o'zbek kino sanoati sohasida ham umidli yoshlar ko'payib bormoqda. Ulardan biri Zarina Nizomiddinova. U hali ko'plab filmlarda rollar ijro etmagan bo'lsa-da, muxlislari qalbidan joy olishga ulgur.

ZARINA «JULETTA» BO'LDI

Zarina V. Uspenskiy nomidagi musiqa maktabini tamomlagach, Toshkent sharqshunoslik institutiga arab tili ixtisosligi bo'yicha o'qishga kirdi. 2005-yilda unga Qamara Kamolova rejissyorligida ishlangan «Yo'l bo'lsin?» nomli filmda rol taklif qilindi. Bu film namoyishi Angliya, Avstraliya mamlakatlarida

ham bo'lib o'tdi. Keyinchalik «Romeo va Julietta» filmida Julietta rolini zo'r mahorat bilan ijro etdi. Shu kunlarda bir qancha kino rejissyorlar uni o'z filmlaridagi bosh rollarga taklif qilishyapti. Nima ham derdik, iqtidorli yosh aktrizamizga ijodiy parvozlar tilab qolamiz.

Bugun negadir ko'nglim ravshan tortib, yuragim xapriqib ketayapti. Chunki orziqib kutilgan kun keldi: qadrdon maktabim tomon oshiqaypman. Jajjigina yuragim unga talpinyapti, uni juda-juda sog'ingan. Nazarimda, sog'inch tuyg'usini ilk bor his qilayotgandekman. Buning ustiga juda barvaqt turibman. Ko'cha-hovllarga suv sepib, chinnidek qilib supurib chiqdim. O'tgan-ketganlar, baraka top qizim, barvaqt turishning xosiyati mo'l bo'ladi, deya alqashganida, ich-ichimdan xursand bo'lib ketayapman. Chakkalariga rayhon taqib, ishinni mamnun kuzatib turgan buvifjonim ham «tuf-tuf», qizginamga ko'z tegmasin, deb turibdilar. Maqtovlardan quvonib qo'lida bir xalta sut-qatiq ko'targan ayolga e'tibor bermay, uyga kirib ketibman. Bu holni kuzatib turgan buvifjonim menga darrov tanbeh berdilar:

– Nigoraxon, qizim, qarab tursam, o'tib ketayotgan sutchi ayolga salom bermading-a, bolam?

– Voy, buvifjon, axir men uni

SALOMINGNI UNUTMA, QIZGINA!

Sahifani Manzura UBAYDULLAYEVA tayyorladi

tanimayman-ku, – dedim ajablanib. – Ko'chamizdan kuniga qancha odam o'tadi. Tanimagan odamga qanday salom beraman?

– Ha, bolasi tushmagur-ey, odamzodning begonasi bo'lmaydi, axir. Bir mahallada yashab, bir havodan nafas olib, tanimayman, deyishing nimasi?! Tunov kuni, qarilik qursin, bir bekat oldin avtobusdan tushib qolibman. Qo'limga 2 kilogina shaftoli bor edi. Shu ham og'irlik qilib qoldi. To'p tepib yurgan kichkina bolakay yugurib kelib yukimni qo'limgan olib, darrov uyimga olib kelib qo'ydi. Ota-onang xavotir oladi, men o'zim bir amallab yetib olarman, desam ham, yo'q, buvifjon, bu ishimdan ota-onam xursand bo'lishadi. O'zlari menga shunday tarbiya berishgan, deydi. U bolakayga ich-ichimdan havasim keldi. Qaniydi, mening nabiralaring ham shunday bo'lishsa. Qizginam, qulog'ingga quyib ol, salom-aliqni kanda qilmagan, kamtarin insonning el-yurt oldida hurmati ortaveradi.

O'ZINGNI SINAB KO'R!

Birinchi topshiriq:

7-sinf o'quvchisi Sobirga akasi – 9-sinf o'quvchisi Akmal quyidagicha boshqotirmani berdi:

– Ichi qora, o'zi odamlarga har doim kerak bo'ladi, lekin ko'ylagi oq, qizil va boshqa ranglarda bo'lishi mumkin. Top-chi, bu nima?

Sobir juda ko'p o'yladi, ko'p bosh qotirdi, ammo javob topolmadi, unga yordam bering. Javobingizni gazetamizning «O'zingni sinab ko'r!» sahifasiga jo'nating.

Ikkinchi topshiriq:

Shaharning eng serqatnov ko'chasida piyodalar uchun yer osti qurishga jazm etildi. Bu tadbirni yo'lning ikki tomonidan baravar boshlab, o'n kun ichidayoq tugallash rejalashtirildi. Biroq, quruvchilar katta g'ayrat bilan ishlab, topshiriqni ancha oldin – bir hafta deganda ado etishdi.

Hisoblab ko'rilsa, birinchi tomon quruvchilari har kuni 4 metrdan, ikkinchi tomondagilar esa 6 metrdan yo'l ochishgan ekan. Ana shu sonlar yordamida yer osti yo'lining uzunligi necha metr ekanligini topa olasizmi?

Bugun ishdan ertaroq qaytdim. Yo'l-yo'lakay bozorga kirib, bolalar uchun meva-chevalardan scarid qildim. Yurtda pishiqchilik, arzonchilik. Unisidan bir kilo, bunisidan yarim kilo qilib, anchagina narsa scarid qilib qo'yibman.

Bolalarim xursand bo'ladi degan o'y yukimning og'irligini ham bildirmadi. Ammo eshikni ochgan ayolimning xastahol tovushidan ko'nglim g'ashlandi.

– Nima gap, tinchlikmi? – dedim ichkari hatlarkanman.

– E, bolalaringiz-da, – dedi ayolim qo'limdagilarni olib.

Noaniq javobdan jahlim chiqdi.

– Qaysi biri, nima deydi?

– Muazzam, maktabga bormayman, deb rosa xunob qildi. O'tgan yilgi ko'ylagimni kiymayman, deydi. O'zi nari-berisi bilan uch-to'rt marta kiygan edi, xolos. Hozir boshqachasi urf bo'lgan emish.

Rosti jahlim chiqdi. O'quvchi bola birinchi gald puxta bilim olishni o'ylashi kerak. Hozirdan urfga moslab kiyinadigan bo'lsa, kun kelib qiynalib qolishi tayin.

– O'zi qani? – dedim ensam qotib.

– Oyimlarnikiga ketdi. Ishdan qaytishda ulardan xabar olishga kiruvdim. Buvisiga bor gapni aytib berdim. Maktabdan kelishi bilan biznikiga jo'nat, degandilar. Ertaga dam olish kuni. Bugun buvisinikida qoladi.

Bir tarafdan Muazzamni buvisinikiga ketgani yaxshi

bo'libdi. Ertaga kelsa, bafurja gaplashib olamiz.

Ertasi kuni tushga yaqin buvisi telefon qildilar. Muazzam

bee'tibor bo'lgan bo'lsam, insho so'nggidagi har bir so'z xotiramga muhrlanib qolganday bo'ldi.

«Nazarimda, men noshukurchilik qilgandekman. Buni buvimning hikoyalaridan so'ng angladim. Buvimlar uch o'g'il, besh qiz bo'lishgan ekan.

Uchchala akalari fashizmga qarshi urushga ketib, bedarak yo'qolgan ekanlar. Buvimning ota-onalari bir umr ularni kutib o'tishgan. Otalari juda kamsuqum odam bo'lgan ekan. Urushdan keyingi yillarda atigi bir dona yaxtak kiyimlari bo'lgan ekan. Ular yuvilgan kuni ko'rpaga o'ralgan qurishini kutar ekanlar. Men esa yap-yangi ko'ylagimni kiymayman, deb onajonimni xafa qilib qo'yibman. Endi men butunlay boshqacha odam bo'laman. O'zim va do'stlarimni ham bunday kunlarning qadriga yetishiga undayman».

Qizimning inshosidan juda ta'sirlandim. Ayolimga qararasam, uning ko'zlarida ham jiqqa yosh.

Yusuf ABDULLAYEV

Aziz o'g'il-qizlarim! Muazzam o'z vaqtida xatosini anglab yetdi. Buning uchun buvijonisiga katta rahmat. Sizing ham buva-buvilaringiz bormi? Unda ko'proq ularning yonida bo'lishga harakat qiling. Ularning o'zlari ham, so'zlari ham bizning bebaho boyligimiz.

Muassislar:

O'zbekiston Matbuot va axborot agentligi,
O'zbekiston Respublikasi Xalq ta'limi vazirligi,
«KAMOLOT» yoshlar ijtimoiy harakati Markaziy Kengashi,
«SOG'LOM AVLOD UCHUN» hukumatga qarashli bo'lgan Xalqaro xayriya jamg'armasi.

BOSH MUHARRIR:
To'lqin HAYITOV

Dizaynerlar:
Fazliddin SHOYODGROV,
Olovuddin ORIPOV
Navbatchilar:
Feruza SOYIBJON qizi,
Yusuf ABDULLAYEV

Gazeta
O'zbekiston Matbuot va axborot agentligida
0208-raqam bilan 2007-yil 2-fevralda ro'yxatdan o'tgan.

TAHRIR HAY'ATI:
Avaz MARAHIMOV,
Svetlana INOMOVA,
Qahramon QURANBOYEV,
Odina JAMOLDINOVA,
Jabbor RAZZOQOV,
Murtazo SULTONOV,
Feruza JALILOVA
(Bosh muharrir o'rinbosari),
Feruza ADILOVA
(mas'ul kotib),
Dilmurod RAHMATILLAYEV,
Dilshoda DADAJONOVA

Manzilibimiz:
Toshkent shahri,
Navoiy ko'chasi, 30-uy.
Indeks: 100129.
Obuna indeksi: 198.
e-mail: tong1924@bk.ru
www.tongyulduzi.uz
Tel: 244-27-25, 244-63-08
Tel./faks:
(99871) 244-38-10

«O'zbekiston»
NMIUda chop etildi.
Tahririyatga kelgan barcha qo'lyozmalar tahrir qilinadi, mualliflarga qaytarilmaydi.
Haftaning dushanba kuni chiqadi. Shakli A-3, 2 bosma taboq.
ISSN 2010-6092
Adadi - 33324
Buyurtma N: J 127